

KOMAREK LEVENTE:*

AZ IPARI PARKOK JELLEMZŐ VONÁSAI A NYUGAT/VEST ROMÁNIAI RÉGIÓBAN

TYPICAL FEATURES OF THE INDUSTRIAL PARKS IN THE WEST/VEST ROMANIAN REGION

ABSTRACT

Both the category industrial park and the West/Vest Romanian region have relatively short past, still they have become important pillars in the development of industry and job creation by now. It is understandable then that a special attention is paid to the situation, development level, unused reserves and bottlenecks of the industrial parks of the region, and also to the possibilities to increase their capital absorption capacity. In launching the West/Vest Romanian region on a more dynamic development path, an important tool can be a network of well-functioning modern industrial parks, flexibly adapting to the changing demands and acting as an innovative factor. The attraction of the respective industrial parks, the number of companies locating in them, the stability, the feeling and the development possibilities of the businesses in the parks, as well as the location decisions of the new or potential clients are influenced by several non-quantifiable, subjective elements, factors. The study introduces the industrial parks of the West/Vest Romanian region, the spatial location of the industrial parks and the services that they offer.

1. Bevezetés

Az ipari park kategória és Románia (Nyugat/Vest romániai régió) ipari parkjai viszonylag rövid múltra tekintenek vissza, mégis napjainkra az ipar fejlesztésének, a munkahely teremtésének fontos pillérei. Éppen ezért érthető, hogy fokozott figyelem irányul a régió ipari parkjainak helyzetére, fejlettségére, kihasználatlan tartalékaira, szűk keresztmetszeteire, tökevonzó képességének növelési lehetőségeire. A Nyugat/Vest romániai régió dinamikusabb fejlődési pályára állításának fontos eszköze lehet a jól működő, a változó igényekhez rugalmasan alkalmazkodó, innovatív tényezőként szolgáló, korszerű ipari park-hálózat.

Az ipari park elsősorban az ipartelepítés céljaira létesített, előkészítettségű terület, amely modern ipartelepítési tényezőnek számít. Ipari parkot az állam, a helyi önkormányzatok, gazdasági társaságok létesítik, hogy elősegítsék az ipar fejlődésével a foglalkoztatottsági szint emelését, az egyes térségek, régiók komplex fejlődését. Ez a forma, illetve „intézmény” sokoldalú előnyt nyújthat a hazai és a külföldi befektetők számára. Létrehozásuknak fő célja az a felismerés, hogy a fejlett, koncentrált korszerű infrastrukturális ellátottság vonzó tényezőként hat az ipar odatelepülésére. Sok esetben előfordul, hogy a vállalkozó csak a területet vagy kisebb-nagyobb épületeket bérel, és az ipari parkba koncentrálni szolgálatásokat vesz igénybe.

„Maga az ipari park hálózat egy olyan struktúra, amely a versenyképesség feltételeit biztosítja, és különböző érdekek, célok összekapcsolása révén olyan sajátos termelői és

* PhD, tanszékvezető, főiskolai docens, Dunaújvárosi Főiskola, Közgazdaságtudományi Intézet, Gazdaságtan Tanszék.

szociális infrastrukturális alrendszer biztosít, amely az ipar, a helyi-, illetve a térségek fejlődésének motorjává válhat”.¹

„Az ipari parkok többsége magába sűríti azokat a klasszikus ipartelepítési tényezőket, amelyek együttes jelenléte jó feltételeket teremt az ipar versenyképes tevékenységéhez, ipari termékek és ipari szolgáltatások előállításához. Vonzza a tevékenység odatelepülését és elősegíti a termelékenységének folyamatos fenntartása révén – más tényezők mindenkor biztosításával – a tartós versenyképességet”.¹

A Nyugat/Vest romániai régió ipari parkjaiban különböző színvonalú és összetételű, anyagi és nem anyagi, műszaki és humán infrastruktúra koncentrálódik.²

Az ipari parkok nem „szigetként” funkcionálnak „az üres térben”, hanem nagyon fontos a földrajzi helyzetük, az elérhetőségük és a megközelíthetőségük. A környezete, a munkatér, a tőke, a „hozzáállás”, a reklámtévékenység, a kapcsolat kiépítettség, a szolgáltatások köre és ára, a kooperációs lehetőség mind-mind fontos szerepet játszik. Tehát az ismert ipari telepítési tényezők, valamint számos, nem kvantifikálható, szubjektív elem, tényező, mozzanat befolyásolja az ipari parkok vonzerejét, betelepítettségét, a bentlévők stabilitását, közérzetét, fejlődőképességüket, az újak vagy a potenciális betelepülők döntéseit.

2. Ipari parkok a Nyugat/Vest romániai régióban

A Nyugat/Vest romániai régió iparfejlesztéséhez kapcsolódó ipari park program a '90-es évek második felében indul el, amely napjainkra jelentős területfejlesztési eszközzé vált.

2.1. A Temesvári Ipari- és Technológiai Park (PITT)

A Temesvári Ipari- és Technológiai Parkot 2004-ben a Temes Megyei Önkormányzat hozta létre a PHARE SIF 2001 program támogatásával. A projekt fő célkitűzése a vállalkozások (mikro, kis, közép) fejlődésének elősegítése és új munkahelyek megteremtése volt. Meghatározták azokat a tevékenységi területeket, amelyek jelentős anyagi és nem anyagi támogatást élvezhetnek az ipari parkban. Ezek a következők:

- szoftveripar,
- elektronika, elektrotechnika,
- K + F
- logisztika
- IT és kommunikáció.

Az ipari park a Temes Megyei Önkormányzat tulajdonát képezi, területe 19,3 ha, amely zöldmezős beruházás formájában jött létre. Az ipari park 25 parcellája 950 m² és 8420 m² közötti. A teljes beruházás értéke 3,7 millió euró volt. Az ipari park Románia dinamikusan fejlődő régiójában található. Közlekedés-földrajzi adottságai kedvezőek. Temesvár Megyei Jogú Város északnyugati részén helyezkedik el, 6 km-re a városközponttól. Az ipari park a DN6 főút mellett található, amely fontos közlekedési folyosó, mivel ez a főút köti össze Temesvárt az országhatárral (Nagycsanád/Cenad–Kiszombor). Az elkövetkező években jelentős fejlesztéseket hajtanak végre a közúti közlekedés területén, ami jelentős összekötő kapocs lesz Szerbia felé is. Így az ipari park megközelíthetősége nem csak Magyarország, hanem Szerbia felől is könnyebb lesz, ami serkentőleg hat a park fejlődésére, és közös együttműködések kialakítására is. Az ipari park 15 km-re helyezkedik el a Temesvári Traian Vuia nemzetközi repülőtértől, és mindössze fél kilométerre egy kisebb repülőtértől. A Temesvári Északi pályaudvar 8 km-re helyezkedik el az ipari parktól, és a jövőben tervezik a park összekötését a pályaudvarral, ezzel is megkönnyítve a szállítási lehetőségeket.

Az ipari park az alábbi infrastrukturális elemekkel rendelkezik:

- kiépített úthálózat,
- vízvezeték-hálózat,
- csatornahálózat,
- gázvezeték-hálózat,
- villamosenergia-hálózat,
- telefonhálózat,
- kiépített közvilágítás.

Az ipari park széleskörű szolgáltatásokat biztosít a betelepült és a betelepülni szándékozó vállalkozások számára. A szolgáltatások közül az „ingyenes” (bérleti díj ellenében) és a fizetős szolgáltatások is megtalálhatók. Bérleti díj ellenében az ipari park a következő szolgáltatásokat biztosítja:

- infopontok fenntartása a KKV-k számára,
- kapcsolattartás a felsőoktatási intézményekkel,
- áruszállítás megszervezése,
- az ipari park őrzése,
- utak és zöldterületek fenntartása,
- az utak közvilágításának biztosítása,
- víz, gáz, villany, csatorna, telefon.

A ipari park területén működő nem ingyenes szolgáltatások köre is igen széles skálán mozog. A különböző tanácsadások mellett megtalálható:

- a technológiai-transzfer elősegítését biztosító szolgáltatások,
- a klaszterek létrejöttét elősegítő szolgáltatások,
- szabadalmakkal és márkavédelemmel kapcsolatos szolgáltatások,
- gazdasági, jogi kérdésekkel kapcsolatos szolgáltatások,
- marketing tevékenységhez kapcsolódó szolgáltatások,
- postai és futárszolgálat,
- különböző banki szolgáltatások.

Az ipari parkban az előbbieket mellett éttermek, orvosi szolgálat, továbbá autószerelv is található.

2.2. A Temesvári Freidorf Ipari Park

A temesvári Freidorf Ipari Park a Temes Megyei Önkormányzat tulajdonát képezi. Az ipari park Temesvár észak-keleti részén helyezkedik el. Területe 47 ha, az eddig betelepült 8 külföldi vállalkozás 11,7 ha-t foglal el. A teljes területből 3,5 ha a közlekedést szolgálja, míg a maradék terület pedig várja a betelepülni szándékozó vállalkozásokat. A területek hosszú távra bérelhetők (49 év), ami 24,5 évvel meghosszabbítható. A közlekedési feltételek igen kedvezőek. Az ipari park fő közlekedési útvonalak mentén helyezkedik el, amely útvonalak jelentős kapcsolatot biztosítanak Temesvár városközpontjával. Az ipari park a délkelet irányba haladó vasútvonal mellett található, amely a temesvári Nyugati pályaudvarhoz biztosít kapcsolatot. Külön kapcsolata van az ipari parknak a temesvári rendező pályaudvarral, amely fontos szerepet játszik az áruk szállításában. A helyi közlekedéssel (villamos, autóbusz) is könnyedén megközelíthető. Fontos szerepe lehet a jövőben az ipari park észak-nyugati oldalán elhelyezkedő Bega csatornának. A jövőbeni rehabilitációt követően a csatorna jelentősége felértékelődhet, és az ipari park, valamint a térség gazdasági életét is fellendítheti.

Az ipari parkban az alapvető infrastrukturális beruházások megvalósultak, amelynek következtében:

- villamosenergia-hálózat,
- gázvezeték-hálózat,
- vízvezeték-hálózat,
- csatornahálózat,
- telefonhálózat kiépítése megtörtént.

Az elmúlt években pedig megvalósították a szelektív hulladékgyűjtést és a hulladék elszállítását is. Az ipari park infrastrukturális fejlesztése előreláthatólag a jövőben is folytatódik.

2.3. A Temesvári Információs Technológiák Parkja

A technológiai parkot a Temes Megyei Önkormányzat, Temesvár Megyei Jogú Város Önkormányzata, a temesvári Nyugat-Romániai Egyetem, a temesvári Műszaki Egyetem illetve az e-Ausztria Intézet (Temesvár) hozta létre 2004-ben.

A park létrehozásának főbb célkitűzései az alábbiak voltak:

- a tudományos, a technikai és a gazdasági potenciál felmérése és fejlesztése regionális szinten,
- az szekunder szektor, ezen belül pedig az ipari csúcstechnológiák fejlesztése,
- a technológiai transzfer elősegítése,
- a különböző csúcstechnológiák (kutatási eredmények) piaci értékesítése,
- a magánszektor bevonása a K+F-be,
- a külföldi vállalkozásokkal kapcsolatok kiépítése, közös projektek, kutatások ösztönzése,
- új munkahelyek teremtése a kutatás-fejlesztés területén,
- magas szintű hosszú távú együttműködés kialakítása a kutatók, oktatók, hallgatók és a vállalati szféra között.

2.4. A Nyugat-Aradi Ipari Park

A Nyugat-Aradi Ipari Park az első román ipari park, amelyet 1998-ban létesítettek. Ezen ipari park magába foglalja az Aradi Ipari Övezetet, az aradi Nemzetközi Repülőtér Cargo Terminálját, a Nemzetközi Vásárcsarnok területét, illetve az Arad-Kürtös vámszabad területet.

A park területe 150 ha, amely elsősorban az ipar, a szolgáltatások és a raktározás területén tevékenykedő vállalkozásoknak nyújt betelepülési lehetőséget. Magas szintű infrastrukturális ellátás is rendelkezésre áll. A park kiépített utakkal, vízvezeték-hálózattal, csatornahálózattal, illetve gázvezeték-hálózat is rendelkezik.

Arad Megyei Jogú Város Önkormányzata különböző támogatásokkal és kedvezményekkel segíti azokat a kezdő vagy már működő, hazai és külföldi vállalatokat, vállalkozásokat amelyek az ipari park területén kívánnak letelepedni.

Az első jelentős befektető és betelepülő vállalkozás a Leoni Wiring Systems volt, amely az személygépkocsi autóalkatrészgyártás területén érdekelt. Ezen vállalkozás 40 e m² vásárolt meg az ipari park területéből. Napjainkig az ipari parkban 33 befektető (vállalkozás) telepedett meg. A legnagyobb befektetők a német, a román, a brit, a francia, az osztrák, a spanyol, az olasz, a japán és a belga vállalkozások. Az ipari park területének 67%-át értékesítették. A legnagyobb beruházás meghaladta a 25 millió eurót. Ezt a nagyfokú beruházást a Coficab Eastern Europe vállalat valósította meg, amely szintén a személygépkocsi-alkatrész gyártásban tevékenykedik. Az általa megvásárolt terület eléri a 3,2 ha-t.

Ezen ipari parkban igen jelentős a specializáció, mivel a vállalkozások tevékenységének

jelentős része a személygépkocsi-alkatrész gyártásra koncentrálódik. Itt tevékenykedik többek között a Leoni, a Takata Petri vagy a Yazaki. A foglalkoztatottak száma az ipari parkban eléri a 3500 főt.

2.5. A Kürtös (Curtici) – Aradi Ipari Park

Az ipari park területe 90 ha, és két területből tevődik össze. Az egyik terület Kürtös városában, míg a másik Arad városában található. Az elmúlt években a betelepülők száma és a megvalósult beruházások értéke folyamatosan növekedett napjainkig. Mintegy 152 vállalkozás működik az ipari parkban. A megvalósult beruházások értéke elérte a 100 millió dollárt. A vállalkozások 75%-a az általa használt egységeket bérli, a többi pedig a korábban megvásárolt területeken végzi tevékenységét.

Az ipari park kedvező közlekedés-földrajzi adottságokkal (vasút, közút, légi út) rendelkezik. Kürtös (Curtici) fontos vasúti határátkelőhely, amely jelentős kapcsolatot biztosít Kelet- és Nyugat-Európa között. (Az Arad–Kürtös vasútvonal kétvágányú és villamosított. A régió harmadik nemzetközi jelentőségű vasútvonala a Bukarest (București) – Brassó (Brașov) – Szeben (Sibiu) – Déva (Deva) – Arad (Arad) – Kürtös (Curtici) vonal, amely Magyarország területén folytatódik Békéscsabán át Budapest irányába. E vasútvonal fontos szerepet játszik a nemzetközi fuvarozásban és a helyi, valamint a nemzetközi utasszállításban is. Továbbá jelentős kapcsolatot teremt a régió szomszédos megyéivel és településeivel (pl. Déva/Deva, Târgu Jiu, Hátszeg/Hațeg, Brád/Brad stb.).³

Az ipari park vállalkozásainak tevékenysége sokszínű. A betelepült vállalkozások raktározással, értékesítéssel, feldolgozással, szállítással, továbbá különböző banki szolgáltatásokkal foglalkoznak. Az ipari park területén lehetőség nyílik szakmai és ipari kiállítások, különböző rendezvények szervezésére is.

2.6. A Kelet-Aradi Ipari Park

Az ipari parkot 2002-ben hozták létre. Területe 20 ha, amely Arad Megyei Jogú Város keleti részén, a nemzetközi szempontból is fontos DN7 (E68) nemzetközi főút mellett helyezkedik el. (Az E68, mely Magyarország irányából érkezik, Nagylakon (Nădlac), Aradon (Arad) és Déván (Deva) keresztül kapcsolatot teremt az ország középső részével (Szeben/Sibiu, Brassó/Brașov) és az ország fővárosával, Bukaresttel (București).³ Ez a főút vonal fontos kapcsolatot teremt a régió és a megyék városai között (pl. Arad, Déva). Az ipari park infrastrukturális ellátottsága jelentős. Kieépített, aszfaltburkolattal rendelkező úthálózattal, gázvezeték-hálózattal, vízvezeték-hálózattal, csatornahálózattal és villamosenergia-hálózattal rendelkezik. Az ipari parkban 18 befektető tevékenykedik. Az értékesített terület 20 ha (100%). A betelepült vállalkozások raktározással, különböző kereskedelmi tevékenységekkel és szállodai szolgáltatásokkal foglalkoznak.

2.7. A Dél-Arad – Zădăreni Ipari Park

A Dél-Arad – Zădăreni Ipari Park 2004-ben létesült, és napjainkban is jelentős fejlesztések valósulnak meg a területén. A park nagysága 110 ha, fontos közlekedési út vonal mentén terül el. (Az E671 északról érkező, Aradot és Temesvárt érintve dél felé tartó útvonal, amely regionális szempontból jelentős településeket köt össze egymással).⁴ Napjainkra az ipari park területének 50 %-át értékesítették, elsősorban raktározással, szolgáltatásokkal és ipari tevékenységgel foglalkozó vállalkozások számára.

2.8. Az Észak-Aradi Ipari Park

Az ipari parkot 2004-ben magánbefektetők hozták létre (Codlea Csoport). Egy 110 ha-os területen terül el Arad északi részén, az E68 és az E671 közlekedési főútvonalak mentén. Kiépített közúthálózattal, gázvezeték-hálózattal, vízvezeték-hálózattal és villamosenergia-hálózattal rendelkezik. Az ipari parkban elsősorban a szolgáltatásokkal, a raktározással és logisztikával, illetve ipari termeléssel foglalkozó vállalkozások telepedtek meg.

2.9. Az Aradi UTA Ipari Park

Az ipari park Arad belvárosában helyezkedik el, az egykori UTA vállalat helyén. Az ipari park a Codlea Artic vállalathoz tartozik, amely több, kisebb magánvállalkozót tömörít. 2004-ben a Codlea Artic vállalat megvásárolta az egykori UTA vállalat részvénycsomagjának 99,25%-át. A tulajdonosi szerkezet átalakítását követően 2005-ben elkezdődött egy ipari park létrehozása, mintegy 17 ha-os területen, amely a tervek szerint 2011-re készül el. Az ipari park gázvezeték-hálózattal, vízvezeték-hálózattal, csatornahálózattal, villamosenergia-hálózattal és megfelelő úthálózattal is rendelkezik. Napjainkig a betelepülés foka 35%-os. A 35 működő vállalkozás 1400 főnek biztosít munkalehetőséget. A betelepült vállalkozások jelentős része külföldi érdekeltségű, és tevékenységük sokszínű. Megtalálhatók az ipari parkban a fa-, bőr-, cipő-, szőrmeipar területén tevékenykedő, továbbá a zöldség- és gyümölcstermesztéssel, illetve logisztikai tevékenységgel foglalkozó vállalkozások is. A tervek szerint 2011-re az ipari parkba betelepülő vállalkozások száma meghaladhatja a 100-at, amely közel 4000–4200 munkavállalónak biztosít munkalehetőséget.

2.10. A Kisjenői (Chişineu-Criş) Ipari Park

Az ipari park létrehozásban jelentős szerepe volt a helyi önkormányzatnak. Az ipari park Arad és a magyar határ szomszédságában helyezkedik el, ami az elmúlt években kedvezően befolyásolta a külföldi betelepülők magas arányát. A külföldi betelepülők közül megemlíthető az Alcoa csoport (amely az alumíniumiparban tevékenykedik), a NEXANS és az olasz érdekeltségű Maschio Gaspardo Romania. Ez utóbbi vállalat 1,4 millió eurót fektetett be az elmúlt időszakban.

2.11. A Nádab Ipari Park

A Nádab Ipari Park Kisjenő (Chişineu-Criş) közelében, Aradtól 40 km-re, a magyar határtól pedig 20 km-re terül el. Területe 24 ha, amely 18 parcellára van osztva, és a szükséges infrastrukturális szolgáltatásokkal (víz, villany, gáz, telefon, Internet) rendelkezik. Az ipari parkot az olasz érdekeltségű MODUS vállalat koordinálja. A legfontosabb betelepült vállalkozások az Europlastic, Alcoa és a Thermopol.

2.12. Az Ópécskai (Pecica) Ipari Park

Az Ópécskai Ipari Parkot az Ópécskai Önkormányzat, az Arad Megyei Önkormányzat, az aradi Aurel Vlaicu Egyetem, az InCE, az Unioncamere Italia di Roma és a MAP Italia hozta létre. Az ipari park 4 egységből tevődik össze:

- Ipari Övezet: 181 000 m², amely 33 parcellára oszlik. Az ipari övezet 3 km-re helyezkedik el a magyar határtól, 12 km-re Aradtól és 15 km-re az Aradi Nemzetközi Repülőtér Cargo Termináljától. Az infrastruktúra kiépítése a jelenben is folyik. A tervek szerint az ipari övezet úthálózattal, telefonhálózattal, villamosenergia-hálózattal

tal, vízvezeték-hálózattal, gázvezeték-hálózattal, illetve csatornahálózattal fog rendelkezni. Az ipari övezet létrehozásának célja, hogy a jövőben a gazdasági tevékenységekkel foglalkozó vállalkozásokat koncentrálja a környező településekről és térségekből.

- Gazdaságfejlesztési Központ: a központ a Gazdaságfejlesztési Inkubátorházból és a Marketing Centrumból áll. E két létesítmény területe 16 200 km² és 22 egységre van felosztva. A Gazdaságfejlesztési Inkubátorház elsősorban tanácsadási és egyéb szolgáltatásokat nyújt a vállalkozások számára, elősegíti a kezdő vállalkozások beilleszkedését a gazdasági életbe. Az inkubátorház elősegíti a mikro-, a kis- és a közepes vállalkozások régióban történő megtelepedését, új munkahelyek teremtését. A marketing központ pedig a vállalkozások marketing tevékenységében nyújt segítséget.
- Tudásközpont: elősegíti a magas színvonalú szakképzést, illetve a gazdasági szakemberek képzését.
- Kamionterminál.

2.13. Újszentannai (Sântana) Ipari Park

Az Újszentannai (Sântana) Ipari Park az olasz ProItaliana vállalat által koordinált, amely jelenleg is építés alatt áll. Területe 30 ha, és a tervek szerint kiépített utakkal, villamosenergia-hálózattal, gáz- és vízhálózattal, továbbá csatornahálózattal és telefonhálózattal fog rendelkezni. Az ipari parknak kijárata van az E671 főútra. 30 km-re van a magyar határtól, és 20 km-re az Aradi Nemzetközi Repülőtértől.

2.14. Szebisi (Sebiş) Ipari Park

Az ipari park területe 20 ha, és számos infrastrukturális elemmel rendelkezik (kiépített utak, vízvezeték-hálózat, csatornahálózat, gázvezeték-hálózat, villamosenergia-hálózat). A betelepültség foka 70%-os. Fele-fele arányban hazai és külföldi vállalkozások vannak jelen az ipari parkban.

2.15. Borosjenői (Ineu) Ipari Park

A ipari park területe 120 ha, és a Borosjenői (Ineu) Önkormányzat tulajdonát képezi. Az alapvető infrastruktúra kiépítése megtörtént. Az ipari park villamosenergia-hálózattal, vízvezeték-hálózattal, gázvezeték-hálózattal, csatornahálózattal és telefonhálózattal is rendelkezik. Az ipari park szomszédságában található Arad megye legnagyobb külföldi (amerikai) befektetője, a Delphi Pakard, amely mintegy 3500 munkavállalót foglalkoztat⁵.

2.16. A Vajdahunyadi (Hunedoara) Ipari Park

A Vajdahunyadi (Hunedoara) Ipari Park 2003 tavaszán létesült, területe 193 ezer m², amely 26 részre van felosztva. Az egyes parcellák területe 2500 m² és 10 000 m² között váltakozik. Az egyes parcellákat 49 évre lehet bérelni, de lehetőség van az azonnali megvételére is. Az ipari park a Vajdahunyadot Dévával összekötő közúti főútvonal mellett található. Ez az ipari park is rendelkezik kiépített villamosenergia-, gázvezeték-, vízvezeték-, telefon- és csatornahálózattal.

A különböző tanácsadások mellett megtalálható a postai és futárszolgálat, a különböző banki szolgáltatások és orvosi ellátás is.

3. Az ipari parkok szolgáltatásai

A Nyugat/Vest romániai régió ipari parkjainak szolgáltatásai sokoldalúak és különböző színvonalúak.

A régió ipari parkjai a tanácsadás körébe tartozó szolgáltatások különböző fajtáiból nyújtanak ellátást. E kategórián belül a különböző műszaki, pénzügyi és ügyviteli, jogi szolgáltatások, a pályázatfigyelés és -készítés áll az élen. Több ipari park azonban még a fentiekén túl egyéb tanácsadást is folytat.

Az ipari parkok több mint fele nyújt biztonsági szolgálatot, illetve portaszolgálattal rendelkezik, továbbá időszakos üzemorvos áll rendelkezésre.

A térség számos ipari parkja nyújt különböző irodai szolgáltatásokat. Az ipari parkokban tárgyaló, illetve előadóterem, telefonközpont, fax, e-mail, internetszolgáltatás van, néhány helyen biztosítanak nyomdai, fénymásolás, rendezvényszervezés és egyéb szolgáltatást.

Relatív meglepően sok ipari park biztosít valamilyen étkezési lehetőséget. Több helyen van önkiszolgáló étterem, büfé, illetve mozgóbüfé és étterem.

A kiskereskedelmi szolgáltatás szegényes. Csak szórványosan van élelmiszerüzlet, ABC jellegű üzlet, illetve egyéb kiskereskedelmi egység az ipari parkok területén.

Egyes ipari parkokban a postai kézbesítő és gyűjtő szolgálat, vagy egyéb ilyen jellegű szolgáltatás is üzemel.

Több ipari park nyújt a közlekedéssel kapcsolatos szolgáltatásokat, tömegközlekedési kapcsolatot, központi parkolóhelyet.

Csaknem általános a kommunális, illetve a szelektív hulladékgyűjtés és takarítási szolgáltatás az ipari parkokban.

A logisztikai szolgáltatások különböző fajtái is elérhetők. Számos ipari park nyújt fuvarozási információt, rakodási, szállítási és raktározási szolgáltatást, de egyre több helyen bérelhetők anyagmozgató gépek.

Növekvő számban érhetőek el a különböző innovációs szolgáltatások is.

A tapasztalat azt mutatja, hogy az infrastruktúra fejlesztése és a szolgáltatások bővítése, színvonalának emelése meghezozza az eredményt.⁶ Törekedni kell azonban arra, hogy összhang legyen a régió és a régió ipari parkjainak infrastruktúra-fejlesztése között. Az infrastruktúra-fejlesztése ne öltetszerű, hanem összehangolt, tervszerű, harmonikus legyen. Szinte bizonyos, hogy a körülmekintő infrastruktúra-fejlesztés ösztönzőleg fog hatni a régió iparának és a szolgáltatásainak a fejlődésére is, ezért a szolgáltatások körét mindinkább teljessé kell tenni. A jobb elérhetőség és a modern üzleti szolgáltatások biztosításával nőni fog a Nyugat/Vest romániai régió ipari parkjainak a betelepültsége, teljesítménye, hatékonysága, és ez további fejlődésüket generálja.

JEGYZETEK

1. Abonyiné Palotás Jolán (2005): Gondolatok az ipari parkok területfejlesztő hatásairól és a Dél-Alföld ipari parkjainak sajátosságairól. A Földrajz Tanítása. 13. évf. 4. sz. 21. old.
2. Abonyiné Palotás Jolán (2007): Infrastruktúra – Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs. 184. old.
3. Komarek Levente (2009): A termelői- és a szociális infrastruktúra néhány indikátorának területi kérdése a Nyugat/Vest romániai régióban. Közép-Európai Közlemények. 2. évf. 2–3. sz. 165. old.
4. Komarek Levente (2008): Régiók Európában: a Nyugat/Vest romániai régió. Területi Statisztika. 11. (48.) évf. 6. sz. 738. old.
5. Komarek Levente (2009): A Nyugat/Vest romániai régió a humán-erőforrás tükrében. Humánpolitikai Szemle. XX. évf. 3. sz. 86. old.
6. Abonyiné Palotás Jolán (2005): Gondolatok az ipari parkok területfejlesztő hatásairól és a Dél-Alföld ipari parkjainak sajátosságairól. A Földrajz Tanítása. 13. évf. 4. sz. 25. old.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Abonyiné Palotás Jolán (2005): Gondolatok az ipari parkok területfejlesztő hatásairól és a Dél-Alföld ipari parkjainak sajátosságairól. A Földrajz Tanítása. 13. évf. 4. sz. 21–25. old.
- Abonyiné Palotás Jolán (2007): Infrastruktúra. – Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs. 184. old.
- Buzás Norbert – Lengyel Imre (szerk.) (2002): Ipari parkok fejlődési lehetőségei. JATEPress, Szeged. 210. old.
- Csizmadia Zoltán – Grosz András (2002): Szervezetközpontú hálózatok: az ipari parkok térségi – intézményi kapcsolatrendszerének és együttműködési aktivitásának szerkezeti jellemzői. Tér és Társadalom 2. sz. 53–80. old.
- Gulyás László–Sisák Erzsébet (2008): A Szeged-Temesvár városverseny dimenziói. Területi Statisztika. 11. (48.). évf. 1. sz. 82–89. old.
- Komarek Levente (2008): Régiók Európában: a Nyugat/Vest romániai régió. Területi Statisztika. 11. (48.) évf. 6. sz. 734–741. old.
- Komarek Levente (2009): A Nyugat/Vest romániai régió a humán-erőforrás tükrében. Humánpolitikai Szemle. XX. évf. 3. sz. 83–96. old.
- Komarek Levente (2009): A termelői- és a szociális infrastruktúra néhány indikátorának területi kérdése a Nyugat/Vest romániai régióban. Közép-Európai Közlemények. 2. évf. 2–3. sz. 161–170. old.
- Veres Lajos (2003): Régiók, helyek megközelíthetősége. Logisztikai Évkönyv. 9. évf. 123–127. old.
- Veres Lajos (2008): Térségi logisztika. Dunaújvárosi Főiskola Kiadói Hivatala, Dunaújváros. 219. old.